

ISLAM OG MUSLIMERNE

© 2011 Jens Forman og Systime A/S

Kopiering og anden gengivelse af dette værk eller dele deraf er kun tilladt efter reglerne i gældende lov om ophavsret, eller inden for rammerne af en aftale med COPY-DAN. Al anden udnyttelse forudsætter en skriftlig aftale med forlaget.

Ekstern redaktion:
Poul Storgaard Mikkelsen

Omslagsfoto:
Islamic Mosque
© Istock/jerseynumber8

Sat med Adobe Garamond 11/13

Grafisk tilrettelæggelse og produktion:
Lena Machon Harring

Trykt hos:
Special-Trykkeriet Viborg a-s
Printed in Denmark 2011

1. udgave, 1. oplag
ISBN 978-87-616-2813-8

SYSTIME

Skt. Pauls Gade 25
DK-8000 Aarhus C
Tlf.: 70 12 11 00
systime.dk

4. Profeterne/Muhammed

Islam er en *åbenbaringsreligion*. I Koranen nævnes 25 profeter ved navn, de fleste kendt fra Det gamle Testamente. Som de 6 vigtigste før Muhammed regnes Adam, Noa, Abraham, Moses, David og Jesus.

Efter Muhammed kommer der ikke flere. Han regnes for *profeternes segl* og lukker dermed profetrækken (Sura 33,40). Det er derfor, at *Ahmadiyya*-islam (der også har en beskeden menighed i Danmark, og som selv opfatter sig som en reformbevægelse) af de øvrige muslimer regnes for kættere; de har således ikke adgang til de hellige byer, Medina og Mekka. Bevægelsens pakistanske grundlægger, *Ahmad* (1835-1908), begik nemlig *shirk* ved at påstå, at han kom med nye åbenbaringer.

Muslimer værdsætter Muhammed uendeligt højt. Med ham sluttede *uvidenhedens tidsalder*, og siden har muslimerne gennem Koran (Guds ord) og Sunna (Profetens eksempel), denne evigt lysende *himmelhvælving*, kunnet helliggøre den profane og aktuelle verden. Muhammed skulle tilmed ifølge *ritualmyten* om *natte- og himmelrejse* – i modsætning til de øvrige profeter – være nået helt frem til Guds egen trone, hvor han af Gud fik antallet af bønner nedsat til 5 om dagen. Og ifølge

en *eskatologiske* myte om Dommedag ventes han aktivt at gå i *forbøn* for at redde (næsten) alle muslimer fra Helvedes flammer (s. 100f). En muslim kan derfor ikke nævne Muhammeds navn uden f. eks. at tilføje: 'Guds velsignelse og fred være med ham'. Uden Muhammed som *sendebud* og *rollemodel* er der simpelthen ingen islam, og på den baggrund fremkalder selv den mindste kritik af ham lidenskabelige protester.

a. Kristendom ifølge islam

Jesus anerkendes i islam som en profet, der medbragte en himmelsk bog, *Evangelierne*. I modsætning til Muhammed skulle han tilmed være født på *mirakuløs måde* (jomfrufødslen), have udført mirakler og – uden først at dø – være blevet hentet direkte op til himlen af englen Gabriel.

Allerede Paulus skulle imidlertid have indledt *forfalskningen* af Jesus' forkyndelse. Hvad muslimerne især afviser, er tre grundlæggende, kristne trospunkter:

- a. *inkarnationen*: at Gud lod sig føde som mennesket Jesus (Sura 9,30)
- b. *treenigheden*: at Gud mødes fuldt og helt i Jesus' person og i Helligånden (kirken) – se sura 4,171
- c. *korset*: at Jesus' lidelse på korset skulle have *forsonet* Gud med det syndige menneske. Ganske vist accepterer islam, at et sendebud kan møde modstand og forfølgelse; det skete som bekendt også for Muhammed. Men en *ydmygende død* på et kors ville Gud aldrig have tilladt. I stedet hævder muslimsk tradition (Sura 4,157), a) at korsfæstelsen aldrig fandt sted, selv om jøderne fejlagtigt troede det; b) at selv om Jesus hang på korset, døde han ikke; eller c) at Gud omskabte en anden – f.eks. Judas! – så han lignede Jesus og blev korsfæstet i hans sted.

Islam mener i øvrigt, at en *guddommelig forsoner* er overflødig. Ganske vist er mennesket *ufuldkommet* og har brug for hjælp til at erkende Guds fornuftige vej, sharia. Men det regnes ikke for styret af en *arvesynd*, der skulle betales for med et guddommeligt offer.

b. Hadith

Muhammeds betydning i islam er ikke udtømt med hans profetrolle, altså at Gud udvalgte netop ham til at recitere *Guds egne ord* fra den himmelske bog. Nej, udvælgelsen måtte også betyde, at hans måde at leve på, hans *sunna*, måtte være *gudsinspireret*. Han bliver dermed en *rollemodel*, et *smukt eksempel* for alle muslimer (Sura 33,21), og det i langt højere grad end Jesus nogensinde har været det for de kristne.

Profetens *sunna* findes for sunni-islam samlet i 6 anerkendte hadith-samlinger, *De 6 Bøger*, nemlig al-Bukhari (d. 870), Muslim (d. 875), som er de højst respekterede – de har angiveligt kun 'sunde' hadith'er. Herefter følger Abu Daud (d. 888), al-Tirmidhi (d. 892) og an-Nasai

Fig. 10. KORAN OG HADITH

Koransen er modsat traditionssamlingerne af beskedent omfang, under 500 sider (2 udgaver øverst). Nederst ligger Bukharis og derover Muslims samling. Øverst Mishkat al-Masabih (se noten)

(d. 915) samt med lavest status: Ibn Madja (d. 886)¹³. Efter sigende var der 600.000 *ahadith* (: hadith'er) i omløb omkring 850 (dog mange varianter af samme beretning), et tal, som traditionssamlerne fik reduceret til i alt ca. 8.000 'sunde' fortællinger om profetens praksis.

En hadith-samling er – modsat Koranen – ordnet efter *emner*, f. eks. tro, renelse, løfter, krig, gæld, skilsmisse, straffe. Hver enkelt fortælling indeholder dels en *vidnekæde* tilbage til profeten, som i dag altid udelades med undtagelse af det første vidne, dels selve *vejledningen*, der kan omfatte alt: fra det korrekte i at bruge tandstikkere over straffen for utroskab til måden, Muhammed fik sine åbenbaringer på.

I modsætning til Koranen, der som Guds egne ord står hævet over menneskelig kritik, må de skriftkloge gerne vurdere *troværdigheden* af en hadith: Er den sund (sand), god, svag, syg (falsk)? F. eks. regner de fleste sharialærde i dag¹⁴ – modsat for 50 år siden – hadith'er, der hævder, at kvinder er mindre værd end mænd for falske, og hadith'er, der giver en fader ret til at bortgifte sin datter uden hendes samtykke for svage.

Vurderingen af en hadiths *troværdighed* afhænger meget af det *formelle*: I hvilken hadith-samling står traditionen (Bukhari er højst vurderet, Muslim næsten lige så højt)? Er det profeten selv, der viser *sunna*, eller er hans sunna kun *omtalt* af andre? Hvor tæt stod det første vidne på profeten? Kendte vidnerne i vidnekæden faktisk hinanden, eller var det kun en mulighed? Hertil kommer en vurdering af *indholdet*: udbygger, underbygger og konkretiserer traditionen Koranens udsagn? Eller er den i modstrid med Koranen?

-
- 13 Al-Bukhari og Muslims samlinger og uddrag af de 4 øvrige findes på nettet (google: hadith + collection). Bukhari krævede bevis for, at vidnerne i kæden *skulle* have kendt hinanden, Muslim nøjedes med *kunne* have kendt. Bukhari bringer 2.762 forskellige traditioner (7.397 med gentagelser), Muslim 4.000 (7.275 med gentagelser). Alle deres hadith'er regnes for *sunde*. Ibn Madja derimod har mange, som regnes for svage. Udover *de kanoniske samlinger* med samlet ca. 36.000 traditioner (inkl. gentagelser) findes der mange andre, f. eks. Hanbals og Maliks samlinger – stifterne af to lovskoler (s. 58). En anerkendt udgave med hadith'er fra alle samlinger – i alt ca. 6000 på 1400 sider – findes i *Mishkat al-Masabih*, der går tilbage til 14. århundrede, men senere er udvidet. Den er oversat til engelsk af James Robson (1975), seneste udgave fra 2006.
- 14 Religionshistorikere mener generelt, at langt de fleste hadith'er er *konstrueret* 100-200 år efter profetens død. Dermed kan de ikke være kilde til, hvad den *historiske* Muhammed sagde, men til hvad muslimer senere lagde ham i munden for at italesætte en bestemt lovforklning.